

Nastola, Pensuo

Ensimmäisen Salpausselän eteläpuolella avautuva Päijät-Hämeen laajin viljelyseutu tarjoaa muuttolinnuille ohittamattomia ruokailu- ja levähdyspaikkoja. Yksi niistä on Pensuo, jonka pelloilla on laskettu maakunnan mittakaavassa huomattavia määriä hanhia, kapustarintoja, töyhtöhyyppiä, kurkia ja kottaraisia.

Pensuon vanhaa maaseutu- ja kulttuurimaismaa leimaavat avarat pellot ja niiden lomassa kohoavat moreeni- ja kalliomaiden metsäläikut. Tärkeitä maiseman osia ovat peltöjen poikki virtaavat, osittain ojiksi suoristetut purot ja pikkujoet.

Pensuon pellot on tunnettu linnuille mieleisenä kerääntymäalueena kauan, mutta tehokkaan havainnoinnin historia ei ole yhtä pitkä kuin Porvoonjoen varren tai Artjärven peltoalueilla. Hyvien havaintojen innostamana retkeily Pensuolla on kuitenkin vilkastunut etenkin 2010-luvulla, ja pellot ovat nykyisin vakiintumassa säännöllisesti silmällä pidettävien lintupaikkojen joukkoon.

Linnusto

Pensuon sesonki kattaa koko kevätkauden. Lintukevät alkaa heti ensimmäisistä päivistä, jotka levittyään pysäyttävät alkukevään tulijoita, kuten töyhtöhyyppiä, sepelkyyhkyjä, kiuruja ja kottaraisia. Myös hanhet näyttävät viime vuosina löytäneen Pensuon. Metsä- ja tundrahanhet saapuvat varhain ja asettuvat

lataamaan voimia jatkomatkaa varten. Huhti-toukokuun vaihteen tunnuslaji on kapustarinta, jonka tiiviit kokoukset keskittyvät varsinkin itäisellä peltoaukealle.

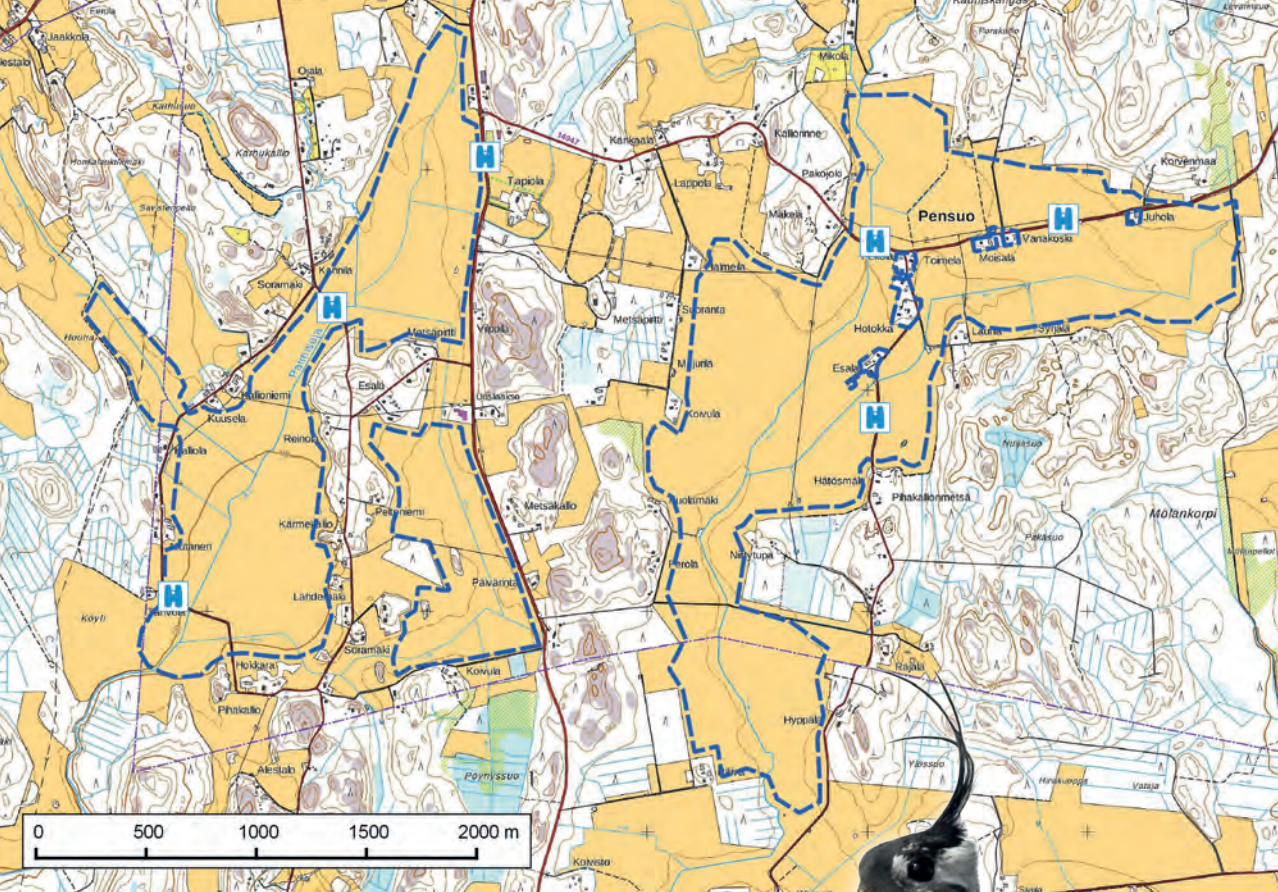
Linturetkien antia monipuolistavat pelloilla leipälevien lajien lisäksi epäsäännöllisemmät ruokavieraat ja pellonreunojen metsikoissa elävät lajit. Alueella risteilevä lintuharrastaja havaitsee ennen pitkää teeriä, tikkoja ja avomailla saalistavia tai ylikuultavia petolintuja.

Laajoja pitkäaikaisia tulvalammikoita Pensuolle ei yleensä nouse, mutta märkyttä riittää monesti sen verran, että alueella viivähtää jonkin verran telkkiä, puoluskeltajasorsia ja kahlaajia.

Loppukevään ja alkukesän retkitunnelmaan kuuluvat yöllä raksuttavat ruisrääkät ja aukeiden yllä liihottelevat sarvipöllöt, joiden poikasten piiskutus kuuluu metsäsaarekkeista. Suopöllökin on kerran perustanut reviiirinsä alueelle. Satunnaiset kesätulvalammikot houkuttelevat kahlaajia.

Kurkien elokuussa alkava kerääntyminen pelloille vahvistaa syksyn tuntua. Samoihin aikoihin kottaraisten ja sepelkyyhkyjen parveilu on jo hyvässä vauhdissa. Syyskuun lopulta lähtien pellot saavat mekastavia muuttovieraita valkoposkihanhiin tullessa ja viipyessä pelloilla useiden viikkojen ajan. Mukana on usein metsä- ja tundrahanhia.

Talviajalla on omat linnustolliset erikoisuutensa, joiden ansiosta Pensuon retkikausi kattaa koko vuoden. Sänkipelloilta ja korjaamatta jääneiltä viljapel-

loilta voi löytää tavanomaisten siemensyöjien lisäksi harvinaisia talvehtijoita. Myös pelloilla vuoden ympäri asustavat peltopyyt löytyvät parhaiten talvella, jolloin ne liikkuvat parvissa.

Retkeily

Lintujen tarkkailu Pensuolla on tavallisesti risteilyä pitkin pelloja halkovia ja sivuavia teitä ja pysähtelyä kiikaroimaan sopivissa paikoissa. Kierroksen voi aloittaa tarkastamalla alueen itäiset pellot Pensuontieltä, josta voi poiketa Rajalantietä eteläisille pelloille, jotka jatkuvat Orimattilan puolelle. Läntinen Hokkaranlenkki on toisinaan retken antoisin osa. Tarkka kiertely peltoalueilla kerryttää kilometrejä reilusti yli kymmenen. Pysähdyspaikoilla tulee aina huolehtia, ettei pysäköity auto haittaa muita tien käyttäjiä. Pensuon peltoalue jatkuu etelään Orimattilan puolelle Heinämaalle, jossa myös on hyviä lintupeltoja.

Saapumishohje

Pensu sijaitsee kaakkoisessa Lahdessa lähellä Orimattilan rajaa. Ajomatkaa kaupungin keskustasta on noin 15 km. Lahden suunnasta suurin tie on Valtatie 12:lta Villähteen Erstan kohdalla etelän suuntaan erkaneva Heinämaantie (1691), joka jatkuu Orimattilan keskustaan. Peltojen pohjoislaitaan on Erstan risteyksestä matkaa 3,5 km.

Töyhtöhyppä. PK

- TYYPILAJEJA** Metsähanhi, tundrahanhi, valkoposkihanhi, peltopyy, kurki, kapustarinta, töyhtöhyppä, sepelkyykhy, kottarainen
- MUITA LAJEJA** Laulujuoutsen, merihanhi, maakotka, muuttohaukka, suokukko, vuorihemppe
- HARVINAISUUKSIA** Lyhytnokkahanhi, viiriäinen, punajalkahaukka, heinäkurppa, tunturiukuru

Katselupaikkoja

Itäiset pellot:

N 6753678 E 436978 ja N 60° 54,793' ja E 25° 50,275'

N 6753770 E 437914 ja N 60° 54,851' ja E 25° 51,308'

N 6752842 E 437042 ja N 60° 54,343' ja E 25° 50,362'

Läntiset pellot:

N 6754063 E 435284 ja N 60° 54,983' ja E 25° 48,394'

N 6753379 E 434572 ja N 60° 54,608' ja E 25° 47,620'

N 6752066 E 433846 ja N 60° 53,893' ja E 25° 46,844'